

ការປູກມະຮຸນ

สารบัญ

		หน้า
	❁ ลักษณะต้นมะรุม	1
	❁ พันธุ์	1
	❁ การเตรียมดิน	1
	❁ การปลูก	2
	❁ การให้น้ำ	2
	❁ การใส่ปุ๋ย	2
	❁ การเก็บเกี่ยว	2
	❁ โรคและแมลง	2
	❁ คุณค่าทางอาหาร	2
	❁ มะรุม ยาวิเศษสารพัดโรค	3
	❁ สรรพคุณพิเศษของมะรุม	4

มะรุม มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Moringa oleifera* Lam. วงศ์ Moringaceae เป็นพืชกำเนิดแถบใต้เชิงเขาหิมาลัย เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางที่ปลูกปลูกไว้ในบริเวณบ้าน ไทยมาแต่โบราณ ต้นมะรุมพบได้ทุกภาคในประเทศไทย ชื่อมะรุมนี้เป็นคำเรียกของชาวภาคกลาง หากเป็นทางภาคเหนือจะเรียกว่า "ผักมะค้อนก้อม" ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือเรียก "ผักอีฮูม หรือผักอีฮิม" ชาวกะเหรี่ยงแถบกาญจนบุรีเรียก "กานั่งแดง" ส่วนชาวน่านแถบแม่ฮ่องสอนเรียก "ผักเนื้อไก่" เป็นต้น

ลักษณะต้นมะรุม

มะรุมเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูง 3-4 เมตร ทรงต้นโปร่ง ใบเป็นแบบขนนก หรือคล้ายกับใบมะขาม ออกเรียงแบบสลับกัน ผิวใบสีเขียว ด้านล่างสีจะอ่อนกว่าด้านบน ดอกออกเป็นช่อสีขาว กลีบดอกมี 5 กลีบ ผลหรือฝักมีความยาว 20-50 เซนติเมตร ลักษณะเหมือนไม้ติ๊กตอง เปลือกผล หรือฝักเป็นสีเขียวมีส่วนคอดและส่วนมนเป็นระยะตามความยาวของฝัก ฝักแก่ผิวเปลือกเป็นสีน้ำตาล เมล็ดมีเชื้อหุ้มกลมเป็นสีน้ำตาล มีขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร

มะรุม เป็นพืชที่ปลูกง่าย เจริญเติบโตได้ดีในดินทุกชนิด ต้องการน้ำ และความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์ได้ด้วยการเพาะเมล็ด และการปักชำ การปลูกการดูแลรักษาที่ง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกษตรกรจึงมักนิยมปลูกมะรุมไว้ริมรั้วบ้านหรือหลังบ้าน 1-5 ต้น เพื่อให้เป็นผักคู่บ้านคู่ครัวแบบพอเพียงที่ไม่ต้องซื้อหา

พันธุ์

เข้าใจว่าพันธุ์ดั้งเดิม หรือมีถิ่นกำเนิดมาจากประเทศอินเดีย นำมาปลูกขยายต่อๆ กันมาในประเทศไทย

การเตรียมดิน

ไถดินตาก พรวนดิน ขุดหลุมขนาดกว้าง x ยาว x ลึก ประมาณ 50 x 50 x 50 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก คลุกเคล้าให้เข้ากับดิน หรือจะปลูกตามแนวรั้วบ้าน ตามที่ๆ ปล่อยว่างเปล่าหรือ ตามหัวไร่ปลายนา ขุดหลุมปลูกและเตรียมดินตามที่กล่าวมา

การปลูก

มะรุมน ขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด หรือกิ่งตอน ส่วนมากจะนิยมเพาะเมล็ดในถุงดำก่อน ก่อนปลูก แทะถุงดำออก นำต้นกล้ามะรุมนลงปลูกกลางหลุมกลบดิน รดน้ำ ใช้ไม้ปักมัดด้วยเชือก

การให้น้ำ

เนื่องจากมะรุมนเป็นพืชทนแล้งได้ดี และออกดอกออกฝักตามฤดูกาล การให้น้ำ ถ้าเป็นระยะแรกของการปลูก หรือปลูกในฤดูฝนจะไม่มีปัญหาเรื่องการให้น้ำ ส่วนฤดูแล้งให้น้ำตามความเหมาะสม

การใส่ปุ๋ย

เน้นปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก ใส่อบๆ โคนต้น พรวนดินกลบ หรือใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 100-200 กรัมต่อต้น ร่วมกับก่อนพรวนดินกลบ

การเก็บเกี่ยว

มะรุมนเป็นพืชที่โตเร็วหากได้น้ำและปุ๋ยสม่ำเสมอมะรุมนอายุประมาณ 2-3 ปีก็ให้ผลผลิตแล้ว สามารถเก็บขายได้ตั้งแต่ ยอด ดอก ฝักอ่อนและฝักแก่ ปัจจุบันมีการนำส่วนต่างๆของมะรุมน

มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น น้ำมันมะรุมน คริม สบู่ ชาชง ชาลูกอม และลูกประคบเป็นต้น

โรคและแมลง

ปัญหาเรื่องโรคและแมลงไม่ค่อยมีปัญหา จะมีบ้าง คือหนอนเจาะลำต้นและกิ่งทำให้อายุต้นมะรุมนไม่ยืนยาวต้องหมั่นตรวจและทำลายหนอนอยู่เสมอ

คุณค่าทางอาหาร

ผู้เฒ่าผู้แก่นิยมกินมะรุมนในช่วงต้นฤดูหนาว เพราะเป็นฤดูกาลของฝักมะรุมน จึงหาได้ง่าย และมีรสชาติอร่อย เพราะสดเต็มที่ มะรุมนสามารถนำมาประกอบอาหารได้หลายเมนู เช่น แกงส้มฝักมะรุมน ฝักมะรุมนอ่อนผัดน้ำมันหอย ยำฝักมะรุมนอ่อน ฯลฯ

ในต่างประเทศมีการค้นคว้า และวิจัยอย่างกว้างขวางที่จะนำพืชชนิดนี้มาใช้รักษาความเจ็บป่วยของมนุษย์ เนื่องจากมะรุมนเป็นพืชที่มีธาตุอาหารปริมาณสูงมาก นั่นคือ

- มีวิตามินเอบำรุงสายตาดีกว่าแครอท 3 เท่า
- มีวิตามินซีช่วยป้องกันหวัด 7 เท่าของส้ม
- มีแคลเซียมบำรุงกระดูกเกิน 3 เท่าของนมสด
- มีโพแทสเซียมบำรุงสมองและระบบประสาท 3 เท่าของกล้วย

- มีโยอาหารและพลังงานไม่สูงมากเหมาะกับผู้ที่ควบคุมน้ำหนัก
- นอกจากนี้ น้ำมันสกัดจากเมล็ดมะรุมมีองค์ประกอบคล้ายน้ำมันมะกอกดีต่อสุขภาพอย่างยิ่ง

มะรุม ยาวิเศษสารพัดโรค

ในคัมภีร์กล่าวไว้ว่า มะรุม เป็นพืชที่สามารถรักษาทุกโรค ไม่ว่าจะเป็นโรคความดันโลหิตสูง โรคไตอักเสบ โรคปอดอักเสบ ฆ่าจุลินทรีย์ หรือเป็นยาปฏิชีวนะ และแต่ละส่วนของต้นมะรุมยังมีคุณสมบัติเฉพาะที่สามารถใช้เป็นยาได้ ไม่ว่าจะเป็น

- ราก มีรสเผ็ด หวาน ขม แก้อาการบวม บำรุงไฟธาตุ
- เปลือกจากลำต้น มีรสร้อน นำมาสับให้เป็นชิ้นเล็กๆ ใส่ผ้าห่อทำเป็นลูกประคบหนึ่งให้ร้อน นำมาใช้ประคบ แก้อักเสบ ปวดหลัง ปวดตามข้อได้เป็นอย่างดี รับประทานเป็นยาขับลมในลำไส้ ทำให้ผายหรือเรอ คุมธาตุอ่อนๆ (ตัดต้นลมดีมาก) แพทย์ตามชนบท จะใช้เปลือกมะรุมสดๆ ตำบวบพอแตกๆ อมไว้ข้างแก้ม แล้วรับประทานสุราจะไม่รู้สึกเมา
- กระพี้ แก้วใช้สันนิบาตเพื่อลม
- ใบ ช่วยแก้เลือดออกตามไรฟัน แก้อักเสบ ใบสดมีฤทธิ์เป็นยาระบายอ่อนๆ มีแคลเซียม วิตามินซี แร่ธาตุและสารต้านอนุมูลอิสระสูงมาก นอกจากนี้ยังมีการค้นพบว่า ใบมะรุมมีโปรตีนสูงกว่านมสด 2 เท่า การกินใบมะรุมตามชนบทของประเทศกำลังพัฒนา และประเทศโลกที่ 3 เป็นการเพิ่มโปรตีนคุณภาพสูงราคาถูกให้กับอาหารพื้นบ้าน
- ดอก ช่วยบำรุงร่างกาย ขับปัสสาวะ ขับน้ำตา ใช้ต้มทำน้ำชาดื่มช่วยให้นอนหลับสบาย
- ฝัก รสหวาน แก้วใช้หรือลดไข้
- เมล็ด นำเมล็ดมะรุมมาสกัดน้ำมันสามารถใช้ทำอาหาร รักษาโรคปวดตามข้อ โรคเกาต์ รักษาโรครูมาติซึม และรักษาโรคผิวหนัง แก้วผิวแห้ง ใช้แทนยารักษาผิวให้ชุ่มชื้น รักษาโรคอันเกิดจากเชื้อรา
- เนื้อในเมล็ดมะรุม ใช้แก้วไอ้ได้ดี การรับประทานเนื้อในเมล็ด เป็นประจำสามารถเพิ่มภูมิคุ้มกันทานให้ร่างกายได้

นอกจากนี้ กากของเมล็ดกากที่เหลือจากการทำน้ำมัน สามารถนำมาใช้ในการกรอง หรือทำน้ำให้บริสุทธิ์เป็นน้ำดื่มได้ กากของเมล็ดมีคุณสมบัติเป็นยาฆ่าเชื้อที่มีประสิทธิภาพสูงเป็นอย่างยิ่ง และยังสามารถนำมาทำปุ๋ยต่อได้อีกด้วย

สรรพคุณพิเศษของมะรุม

การป้องกันมะเร็ง

สารเบนซิลไทโอไซยานเนต ไกลโคไซด์ชนิดหนึ่งและสารไนอาซิไมซิน (niazimicin) จากมะรุมสามารถต้านการเกิดมะเร็งที่ถูกกระตุ้นโดยสารฟออบอลเอสเทอร์ในเซลล์มะเร็งเม็ดเลือดขาวได้ การทดลองในหนูพบว่าหนูที่ได้รับฝักมะรุมเป็นอาการเกิดโรคมะเร็งผิวหนังจากการกระตุ้นน้อยกว่ากลุ่มทดลอง โดยกลุ่มที่กินมะรุมเนื่องจากบนผิวหนังน้อยกว่ากลุ่มควบคุม

ฆ่าจุลินทรีย์

สารเบนซิลไทโอไซยานเนต ไกลโคไซด์และเบนซิลกลูโคซิโนเลตค้นพบในปี พ.ศ. 2507 จากมะรุมมีฤทธิ์ต้านจุลชีพ สนับสนุนการใช้ น้ำคั้นจากมะรุมหยอดหูแก้ปวดหู ปัจจุบันหลังจากค้นพบแบคทีเรียที่ทำให้เกิดโรคกระเพาะอาหาร *Helicobacter pylori* กำลังมีการศึกษาสารจากมะรุมในการต้านเชื้อดังกล่าว

ชะลอความแก่

กล่าวกันว่ามะรุมมีฤทธิ์ชะลอความแก่ เนื่องจากยังไม่พบรายงานการวิจัยเกี่ยวกับมะรุมในด้านนี้ คาดว่าเป็นการสรุปเนื่องจากมะรุมมีสารฟลาโวนอยด์สำคัญคือ รุทีนและเคอเซทิน (rutin และ quercetin) สารลูทีนและกรดแคฟีโอลลิกวินิก (lutein และ caffeoylquinic acids) ซึ่งต้านอนุมูลอิสระ ดูแลวัยต่างๆ ได้แก้จอประสาทตา ตับ และหลอดเลือดจากการเสื่อมสภาพตามอายุ การกินสารต้านอนุมูลอิสระชะลอการเสื่อมสภาพในเซลล์ร่างกาย

น้ำมันมะรุม

ใช้หยอดจมูกรักษาโรคภูมิแพ้ ใช้น้ำสกัดทางเดินหายใจ ใช้หยอดหูฆ่าและป้องกันพยาธิในหู รักษาอาการเจ็บหูอักเสบ รักษาโรคหูน้ำหนวก ใช้ทาผิวหนังรักษาโรคผิวหนังจากเชื้อราและเชื้อไวรัส รักษาโรคเรื้อรัง รักษาและบำรุงผิวพรรณให้ชุ่มชื้น ใช้ทารักษาแผลสด หูด ตาปลา ใช้ถูนวดบรรเทาอาการบริเวณที่ปวดบวมตามข้อ รักษาโรคไขข้ออักเสบ แก้ที่ รูมาติก เป็นต้น

ฤทธิ์ป้องกันตับ

งานวิจัยการให้สารสกัดแอลกอฮอล์ของใบมะรุมกรณีทำให้ตับหนูทดลองเกิดความเสียหายโดย

ไรแฟมไพซิน พบว่าสารสกัดไบมะรุมีฤทธิ์ป้องกันตับ โดยมีผลกับระดับเอนไซม์แอสตาเทอะมิโนทรานสเฟอเรส อะลานีน ทรานมิโนทรานสเฟอเรส อัลคาไลน์ฟอสฟาเทส และบิลิรูบินในเลือด และมีผลกับปริมาณไลปิดและไลปิดเปอร์ออกไซด์ในตับ โดยดูผลยืนยันจากการตรวจชิ้นเนื้อตับ สารสกัดไบมะรุและซิลิมาริน (silymarin กลุ่มควมคุมบวก) มีผลช่วยการพักฟื้นของการถูกทำลายของตับจากยาเหล่านี้

ฤทธิ์ลดไขมันและคอเลสเตอรอล

จากการทดลอง 120 วัน ให้กระต่ายกินฝักมะรุ วันละ 200 กรัมต่อกิโลกรัม น้ำหนักตัวต่อวันเทียบกับยาโลวาสแตทิน 6 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม น้ำหนักตัวต่อวันและให้อาหาร ไขมันมาก